

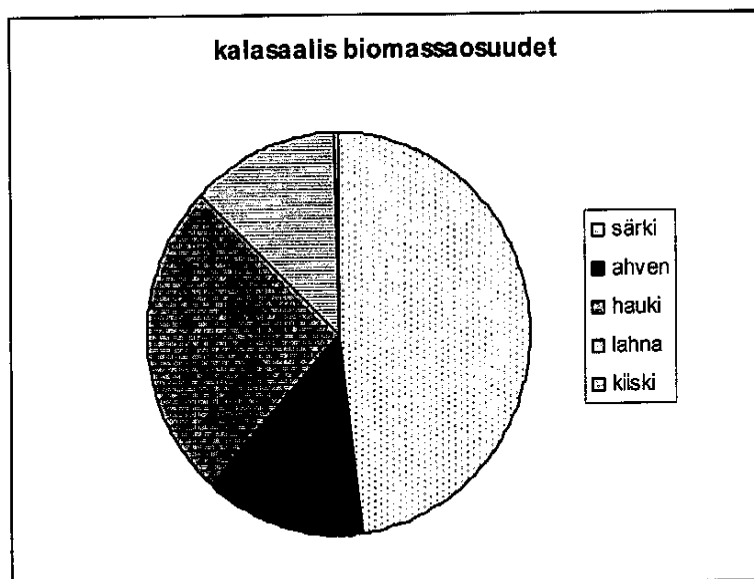
Koekalastus 8-9.10.2005

Alasella koekalastettiin 10 verkon koeverkkojarjalla 2 vuorokautta. Saalista saatiin yhteensä noin 40 kg ja yksikkösaalis hehtaaria kohden oli korkea (3,6 kg/ha). Suuret yksikkösaaliit ovat tyypillisiä nimenomaan ihmistoiminnan kuormittavissa vesistöissä. Alasen kalalajisto oli yksipuolinen. Koekalastuksessa saaliiksi saatiin vain viisi lajia: särki, ahven, hauki, lahna ja kiiski. Saaliista määrällisesti suurimman osuuden muodostivat pienet alle 10 cm:n mittaiset särjet (Taulukko). Suuri särkikalojen osuus (60 %) kertoo järven rehevöityneestä tilasta (Kuva).

Taulukko. Koekalastussaaalis Vehniän Alasella 8-9.10.2005.

laji	kpl	paino g	keskipaino		yksikkösaalis kg/ha
			g	paino%	
särki	1495	19460	13,0	48,2	1,7
ahven	61	5500	90,2	13,6	0,5
hauki	31	10290	331,9	25,5	0,9
lahna	18	5080	282,2	12,6	0,5
kiiski	11	84	7,6	0,2	0,0
yhteensä	1616	40414	725,0	100,0	3,6

Vehniän Alanen luokitellaan tyydyttävään virkistyskäyttöluokkaan. Se on matala (keskisyvyys 0,9 metriä) ja rehevä järvi, jota kuvastavat korkeat fosfori- ja klorofyllipitoisuudet. Korkea ravinteiden määrä johtaa leväplanktonin tuotannon kasvuun, jolloin myös rehevöitymisen alkuvaiheessa eläinplankton ja kalat runsastuvat. Leväplanktonin määrän kasvu vaikuttaa valaistusoloja heikentävästi, koska vesi samenee. Alasella on esiintynyt ajoittain runsaita sinileväkukintoja. Leväplanktonin tuotannon kasvusta johtuen myös eloperäisen aineen laskeutuminen pohjaan runsastuu ja sen hajottaminen kuluttaa happea pohjakerroksista. Vain harvat lajit kestävät vähähappisia oloja. Kaloista lohikalat ovat kaikkein herkimpiä alhaisille happipitoisuuksille. Ne puuttuvat Alasen kalalajistosta kokonaan. Rehevöitymisen edistyessä pohjaeläinlajisto köyhtyy. Pohjaeläinlajiston köyhtymisestä kielii pohjaeläimiä syövien keskikokoisten ahvenkalojen vähäinen osuus kalalajistossa. Alhainen happipitoisuus edesauttaa ravinteiden liukenemista sedimentistä vesimassaan, ja rehevöitymiskierre on valmis. Rehevöityminen näkyy yleensä biomassan ja eläinten tiheyden kasvuna, mutta se karsii lajeja ja yhteisön rakenne yksipuolistuu, kuten Vehniän Alasella. Järven mataluus ja viilleiden syvänteiden puuttuminen on myös yksi tärkeä syy kalalajien vähäisyyteen.

Kuva. Kalasaaliin biomassaosuudet.

Särkikalat tonkivat sedimenttiä veden pohjasta ja vapauttavat ravinteita järveen. Ne myös käyttävät ravinnokseen eläinplanktonia, joka pitää kasviplanktonin kurissa. Tehokalastamalla särkikalaja voidaan järven kalakantaa tervehdyttää. Samalla eläinplanktoniin kohdistuva saalistuspaine pienenee. Tämä edesauttaa järven rehevöitymiskierteen katkaisemista, kun lisäksi ulkoista kuormitusta vähennetään edelleen. Vehniän Alasella on hyvä haukikalakanta, jonka vahvistamista tukisi lisäksi järven kunnostussuunnitelmassa oleva vedenpinnannosto. Tehokalastusta suositellaan jatkettavaksi vähintään kolmena vuonna. Tehokalastussaaliin tulee olla vuosittain vähintään 28-56 kg (50-100 kg/ha). Haukea voidaan lisäksi tarvittaessa istuttaa järveen tehokalastuksen päätyttyä.